

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 70 (3516) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Néhány szó a mult tanulságaihoz

Az elmúlt hónapok sok-sok tanulságot rejtenek magukban. Eppen ezért nem mulasztjuk el az alkalmat, hogy ezeket néhány röpké mondatban megfogalmazzuk. Évek óta nagy mozgólámpában van a keresztény magyarság, ráeszmélt arra, hogy keresztény magyar érdekeiért erőteljesen sükra kell szállni. Rohamosan hódított is az önvédelmi harc, hatalmas tömegek sorakoztak fel a keresztény érdekek harcos zászlói alá. S egyszerűen valami történt. Mint ha bódulat szállta volna meg ennek a keresztény tömegeknek egy részét, kezdte eldugni a csatabárdot s más zászlók után tekintett. Bocsnát a kifejezésért, ezt tulságosan eszmeinek tartom és ezért egyet javítok az állításon, illetőleg megtoldom a kijelentést. Nem is annyira a zászlók után tekintgetett ez a megfélemlített töredék, hanem a zászlók tövében csalétként elhelyezett hűsös fazekakra. Mert úgy látszik ezekenél mindig a hűsös fazék volt a döntő elvi lendítő erő. Mindenesetre az ilyen fordulatok arra jók, hogy a szél elkapja a pelyvát és megmaradjon a végén a tiszta búza. Mert azt a világnézetek harcában jó ám tudni, hogy hol van a szilárd alap és hol a futó homok. Erős épületet csak szilárd alapon lehet építeni, a futó homokra helyezett épület pedig összedől. A keresztény jobboldali mozgalomnak ebből a szempontból hasznára vált a mult emberének önmegfélemlítése, mert kivilágított, kikhajlandók az elvekért áldozatot hozni, hűkre lehet számítani a megpróbáltatások idején.

Világnézetek harcában ugyanis nem lehet más döntő és indító erő, mint az elvekhez való sziklaszilárd ragaszkodás. Ha a keresztény tömegek állatták a mult keserű tapasztalatai alapján, hogy ki kell lépniök életjogaik megvédésére, itt nem lett volna szabad ingadozniök, megkeresésük akkor, ha az elvek feladásáért egyesek pillanatnyi anyagi vagy egyéni előnyöket értek el. Az elvekhez annál erősebben kell ragaszkodni, minél nagyobb támadás éri azok érvényesülését. Nem győz a katona, ha megszalad az ellenség elől. Csak a bátor győzhet, aki nem sajnálja az áldozatot, hanem ducosan szembenéz a viharokkal. Csak az győz, aki azzal az elhatározással indul a harcos életnek, nem baj, ha én elbukom is, csak győzzön az eszme. Eppen ezeknek az áldozatos harcosoknak áldozati odaadásából lángol fel minden eszme küzdelmében a győzelem. A kereszténység első terjedésében is közmondássá lett: Sanguis martyrum, semen christianorum: a vértanúk véréből új keresztények sarjadnak. Megalkuvás sohasem nevelt még hódító, világotrengető hősöket, csak az árral úszó úszó politikusokat.

Nagyméretű és nehézkaliberű bombák ezreivel árasztották el a németek Bristol angol kikötővárost

Délanglia légvédelme eddig legnagyobb kudarcát szenvedte ezen az éjszakán — Elérték Silchar területét az Indiában előnyomuló japán csapatok

Bukarestből jelentik: (MTI) A Rador román távirati iroda szerint illetékes román kormánykörök a legerélyesebben cáfolják és teljesen légbőlkapottnak mondják a magyar és román csapatok között előfordult összeütközésről a külföldi sajtóban elterjedt híreket. Kijelentik, hogy ezeket már maga az az egyszerű tény is megnevezdolja, hogy egyáltalán nincsenek román csapatok Magyarországon.

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Német Távirati Iroda értesül, nehéz német harci repülőgépek kedre virradó éjszaka összpontosított támadást hajtottak végre, Délnyugat-Anglia fontos célpontjai ellen. Mint ismeretessé vált, a nagy számban bevetett német harci repülőgépek különösen Bristol kikötővárosát árasztották el nagyméretű és nehéz kaliberű repeszbombákkal és gyújtóbombák ezreivel. A nagy támadás mintegy félóra hosszat tartott.

Lisszabonból jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint a kedre virradó éjszaka London körzetében légirafordó volt.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Burma egy nagy japán helyőrségéről érkezett jelentés szerint a japánok, akik nemrégén átkeltek a Shindwinen és behatoltak Elő-Indiába, már elérték Silchar területét.

Berlin. (MTI) Az Interinf különtudósítója, aki kedden korán a német bombázókötölkékek egy nagyobb nyugati hadműveleti pontján várta a Bristol ellen bevetett nehéz harcigépek visszatérését, azt jelenti, hogy az első re-

pülőgép visszaérkezése pernyi pontos-sággal a hadművelet előtt előírt időpontban történt. Ez volt az első jele annak, hogy az egész vállalkozás pontosan folyt le. Ezt a feltevést kevéssel utóbb igazolták a Bristol felett járt né-

met repülők jelentései is. Délanglia brit légvédelme ezen az éjszakán eddigi legnagyobb kudarcát szenvedte. A német gépek teljesen legázolták. Bár a parton és a város területe fölött igen heves volt a légvédelmi tűz, emmiestére sem volt ahhoz hasonlítható, amely a London ellen intézett legutóbbi nagy támadás alkalmával volt megfigyelhető. Helyenként kemény harcok voltak éjszakai vadászokkal is. Egy német parancsnok a nyugatangliai partoknak most talán legfontosabb átrakódó helye ellen intézett sikeres rajtaütésről akként foglalta össze első benyomását, hogy Bristol megtámadása az angol légvédelemnek nagy esélyt nyújtott, amely azonban elszalasztott. Ennek oka kétségtelenül az, hogy sem az angol légvédelmi ágyuk, sem a vadászok nem készültek a német légierőnek ilyen erős támadására.

Páris. (MTI) A NTI jelenti: Az angol amerikai légierő hétfőn délutáni berepülésének a megszállott francia terület fölé, ismét sok áldozata volt a polgári lakosság köréből. Heves támadás ért egy a Pireneusokban fekvő várost, ahol a lakosság köréből 76 halott és száz sebesült volt. Ugyanakkor bombázták Bordeaux környékét is. Itt tizenegyen vesztették életüket. A Tours városa ellen intézett támadásnak, ahol főként munkásnegyedeket bombáztak, az első jelentések szerint 11 áldozata volt. Angol repülőgépek Cherbourgnál mélyen alászállva megtámadtak egy omnibuszt és a menekülők ingóságaival megrakott két tehergépkocsit. Nyolc ember meghalt, kilenc megsebesült.

Nagy részt elpusztult a várnai királyi kastély

Szófiából jelentik: (MTI) A március 14 24-iki légitámadásról kiadott közlemény után pótközleményt adtak ki, amely szerint a várnai királyi kastélyt bombatálat érte, amelynek következtében nagyrészt elpusztult. Emberéletben nem esett kár.

Szófiából jelentik: (MTI) A bolgár kormány rendelete értelmében a Szófiában, Vracában, Dubnicában és Szkopeljében lakó hivatalnokok és tisztviselők, egyházi fizetésüknek megfelelő egyszeri segílyt kapnak, családjuk kiköltöztetési költségeinek fedezésére.

Szófiából jelentik: (MTI) A Slovo című szófiai lap „Bulgáriában sohasem lesz Badoglio” cím alatt a 10-bbi között a következőket írja:

— Az ellenségnek az az erőlködése, hogy légitámadásokkal Bulgáriát megtör-

„Majd meglátják a magyar dolgozók, hogy a mi világunk elsősorban az ő számukra jelent boldogabb életet”

Vitéz Imrédy Béla nyilatkozata az Esti Újság munkatársának

Az Esti Újság írja: Az Esti Újság munkatársának nyilatkozott vitéz Imrédy Béla nyugalmazott miniszterelnök, a Magyar Megújulás Pártjának vezetője. Kijelentette, hogy nyugodt lelkiismerettel fekhettek le ellenzéki küzdelmeik minden estéjén. Ezt a függetlenséget a jövőben is meg akarja tartani. — Támogatjuk a kormányt, — mondotta, — de független elhatározásból és mert az ország jól felfogott érdeke így kívánja. Az újvilág kormányát akarjuk támogatni és éppen ezért sem közvetlenül, sem közvetve egyetlen fil-tért a párt számára nem fogadjuk el a kormánytól.

— Hiszem, hogy így gondolkoznak mindazok, akik támogatják az új kormányt. Ha valakinek úgy az új világ nemzeti politikai szervezeteinek kell példát mutatniök a cifrállkodástól mentes egyszerűségből. Olyan kormányzatunk van, amelynek működésében megbízunk. Ezt a bizalmat fegyelmezett hallgatással is bizonyítanunk kell. Társadalmi kérdésekről azonban szívesen beszélünk. Ezt a anyagiassá gerinetelen és mindig a kedvező szelek irányában tájékozandó alakok tülekedéséből elég volt.

A vörös és zsidó izgatással elvakított munkástömegek talán majd egyszer megértik, hogy azok a magyar kétkézű munkások, akik velünk együtt dolgoztak, nem árulók, hanem éppen úgy fáj nekik a magyar munkás-sors sok megoldatlan kérdése, mint azoknak, akik a marxista szervezetekben maradtak. Ha felszámolásra kerül a marxizmus, annak áldozatául nem eshetik sem a munkásság szervezett érdekvédelme, sem pedig azok a pénzek, amelyeket a magyar munkások keresményeiből adtak össze. A szakszervezetek pénzt a magyar munkások izzadták össze és ez a pénz az övék, sőt ezután lesz csak igazán az övék, amikor nem áll homályos nemzetközi célok szolgálatában. Aminek pusztulnia kell, az a marxizmus szelleme és ha elpusztul, akkor majd meglátják a magyar dolgozók, hogy a mi világunk elsősorban az ő számukra jelent új és boldogabb életet. A dolgozók jogos törvényt a jövőben is minden erőnket támogatjuk.

je, hiábavaló. Bulgária mind a kül-, mind a belpolitikai vonalon hősi ellenállást tanúsít, mert fiai méltóan akarnak lenni a szabadharcosok nagy örökségéhez.

Nyugtalanságok a közelkeleten

Genf. (MTL.) A NTL. jelenti: Miut a Daily Worker jelenti Algírból: De Gaulle tábornok kedden újból tárgyalást kezdtet a kommunistáknak a feloszlató bizottságba való belépéséről és valószínűen ezáltal maga fogja kiválasztani azokat a kommunista személyeket, akiket a párt beleegyezésével be akar venni a bizottságba.

Páris. (MTL.) A NTL. jelenti: Az OFI tangeri jelentése szerint a marokkói nemzetiek következményeiben súlyos merényletet követtek el a szenegáli vadászoknál Fez város mellett levő erdőben levő laktanyája ellen. A robbanás következtében 68 szenegáli katona meghalt, 36 súlyosan megsebesült. Mivel a merénylet tetteseit nem tudták elfogni, a Gaulle-féle hatóságok túsokat szedtek a polgári lakosság köréből. Erre a kereskedők tiltakozásul bezárták üzleteiket.

Istanbulból jelentik: (B. T.) Jeruzsálemből érkezett jelentés szerint péntekre virradóra elkövetett merényletek alkalmával 6 angol rendőrtiszt és rendőr veszítette életét, négy súlyosan megsebesült, több pedig könnyebben. Általános vélemény szerint a merényleteket szélsőséges zsidóelemek követték el, abban a hitben, hogy a törvény és rend ellen intézett támadásokkal magukra irányíthatják a világ figyelmét és ilyen módon nyomást gyakorolhatnak a brit kormányra a Palesztina jövőjét érintő politikai kérdésekben.

Francia vélemény Churchill beszédéről

Párizsból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A francia sajtó Churchill rádióbeszédéről megállapítja, hogy nagy belpolitikai nehézségekkel áll szemben és általában igen futólagosan és határozatlanul nyilatkozott. A Petit Parisien szerint az angol politika súlyos belső ellentétei tűnnek ki és mindenesetre feltűnő, ha egy a hadviselőország vezető államférfia beszél anélkül, hogy valódi újdonságokat jelenthetne be. A háborúról és a külpolitikáról szóló fejtegetései nem alkalmasak arra, hogy megerősítsék a bizalmat, sőt ellenkezően, aláhúzzák az angol belső nehézségeket. Anglia szociális téren meg lehetetlen elmaradni, amit a bolsevik propaganda eléggé ki is használ. Az angolok országokból ki akarják irtani a nemzeti szocializmust, holott maguk is annak a kényeszerősége előtt állanak, hogy angol nemzeti szocialista intézkedéseket végezzenek.

A France Socialiste Churchill beszédéről megjegyzi, hogy érdemleges tárgykört alig érint. Fejtegetései csak a nehézségeket árulják el, amelyekbe belebonyolódott és minenekelött azt a körülményt, hogy Anglia elvesztette ellenőrzését a háború felett, a szovjettal és az Egyesült Államokkal szemben háttérbeszórulva.

A washingtoni katolikus egyetem rektora Róma bombázása ellen

Madrid. (MTL.) A NTL. jelenti: Shee, washingtoni katolikus egyetem rektora newyorki jelentés szerint a Róma ellen intézett angol légitámadásokról kijelentette, hogy az ilyen eljárás csak a keresztény-ellenes világban okozhat örömet, az Egyesült Államok számára azonban semmiféle haszonnal sem jár. Ha elpusztítjuk Rómát, akkor azért meglakolunk, ha nem a háború, akkor a jogvesztés újja.

Ötven évvel ezelőtt volt ilyen hideg március

Nagyvárad, március 28. A legöregebb emberek sem emlékeznek oly szeszélyes márciusi időjárásra, mint amilyen az idén késlelteti a tavasz beköszöntését.

A szinte naponta megismétlődő havazások és éjszakai fagyok után ma reggel kemény-téli hidegre ébredtünk Nagyváradon. A hőmérő 4.8 fokot jelzett fagyponthoz. Ilyen alacsonyra egész tél folyamán alig süllyedt a hőmérő, s az időjárást megfigyelők a téli hónapokban is csak egy-két mélypontot jegyeztek fel, amelyek néhány fokkal túlhaladták ezt a

rendkívüli tavaszi hideget. Ebben az esztendőben csak január elején mertek egy alkalommal 7.5 fokot fagyponthoz, egyébként azonban a legzordabb téli hónapok sem mutattak fel ily nagy hideget.

Érdekes, hogy idős emberek visszaemlékezése szerint épp ötven évvel ezelőtt, a Kossuth Lajos halálát kövte napokban volt a mostanihoz hasonló havas, hideg március, de az akkori nemzeti gyászhoz kapcsolódó emlékezők sem tudnak ilyen nagymérvű hőmérsékletesökkenésről.

1200 pengőre ítélték a vizsgázatlan autóvezetőt, aki elütötte Tánzos Gábor nyug. vezérezredest

A sértett nem kívánta a vádlott megbüntetését és kártérítésre sem tartott igényt

Emlékeztet az a majdnem tragikussá vált szerencsétlenség, amelynek Tánzos Gábor nyug. vezérezredest volt a szenvedő alanya, Tánzos Gábor január 31-én a Váci-utcában, a Türr István-utca közelében, elütötte egy sebesen haladó autót és a vezérezredest súlyos sérüléseket szenvedett.

Megindult a nyomozás. Ennek során megállapították, hogy a Lancia-gyártmányú autót Tóth Bálint magántisztviselő vezette. Kiderült az is, hogy a fiatalember autóvezetői vizsga nélkül hajtotta a kocsit. A történet miatt gondatlanságból okozott súlyos testisértes vétsége miatt eljárás indult Tóth ellen.

Az ügyet ma tárgyalta a büntetőbíróvárnagy Lajos Ödön-tanácsa. A vádat Meszlényi Gyula ügyész képviselte. Tóth a bíróság előtt teljes beismerő vallomást tett és kijelentette, hogy mélyen fájjalja

a történeteket. A bíróság kihallgatta Tánzos Gábor is, ő azonban sérülése körülményeiről semmit sem tudott mondani, mert abban a pillanatban elvesztette eszméletét. Vallomását a sértett azzal fejezte be, hogy nem kívánja Tóth megbüntetését és kártérítésre sem tart igényt.

A bíróság a perbeszédnek elhangzása után Tóth Bálintot a vádbeli cselekményben mondta ki bűnösnek és ezért 1200 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az indokolásban kifejtette a Lajos Ödön-tanács, hogy Tóth a vádbeli napon a megengedettnél jóval gyorsabban, körülbelül 40 kilométeres sebességgel vezette az autót. Enyhítő körülménynek tekintette viszont fiatal korát, beismerő vallomását, töredelmes megbánást tanúsító magatartását és azt, hogy a sértett nem kívánta megbüntetését. Az ítélet jogerős.

Édesanyjához tört be az elzüllött fiu

Kivágta az ablakot és azon keresztül ruhát és fehérneműt lopott

(Nagyvárad.) Vékony Sándorné Téglavető-utca 36. szám alatti lakos hétfőn délután a rendőrségen feljelentést tett fia: Vékony Miklós 23 éves foglalkozás nélküli napszamos ellen, előadva, hogy fia, aki ezelőtt is gyakran meglöpt

émiatt börtönt is ült, lakásának ablakát kivágta és ottan behatolva, különböző ruhá- és fehérneműket ellopott, mintegy 1000 pengő értékben.

Az elzüllött fiatalember ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

Nem büntethető a kereskedő, ha névtelenül élelmiszerjegyet vált be

Több kereskedő ellen eljárás indult, mert olyan élelmiszerjegyre, amelynek feljelen a tulajdonos neve nem volt feltüntetve, élelmiszer szolgáltattak ki. Az elsőfokú bíróságok ezért az illető kereskedőket kihágásban bűnösnek mondták ki és elítélték. Fellebbezés folytán a Kihágási Tanács elé kerültek ezek az ügyek, ahol a ke-

reskedőket az ellenük emelt vád és jogkövetkezményei alól felmentették. A Kihágási Tanács indokolása szerint az a cselekmény, hogy a névtelenül nem látott de egyébként érvényes élelmiszerjegyekre az élelmiszert kiszolgáltatták, nem meríti ki a kihágás tényálladékát. A tulajdonos nevének hiánya ugyanis nem érvényteleníti az élelmiszerjegyet. (Magy. Tud.)

Mozik műsora:

APOLLÓ: És a vakok látnak.
BELVÁROSI: Sárga kaszinó.
CASINO: Bors István.
KORONA: Eleven ördög.

Apostoli áldását küldte a Szentatya a magyar püspöki karnak

A Magyar Kurir jelenti:

A magyar püspöki kar tanácskozásáról hódoló táviratot küldtek a Pápának, akiknek nevében most Maglone bíboros államtitkár ugyancsak táviratban válaszolt Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímásnak. A válasz szerint a magyar püspökök fiúi üdvözléte különösen jólesett Özentőségének, aki azt kívánja, hogy végzett munkájuk legyen eredményes, miért is Isten megvilágosító segítségét kéri, egyben pedig apostoli áldását küldi.

A Magyar Kurir jelenti:

Mindszenty József veszprémi és Kovács Sándor szombathelyi püspök megérkezett székvárosába, ahol ünnepélyesen beiktatták püspöki székebe.

Hírek a városházáról

Elmarad a bolsevista-ellenes kiállítás. Nagyvárad, március 28. A bolsevista-ellenes kiállítás, amelynek megnyitását március 29-ére tervezték, egyelőre elmarad. A kiállítás rendezője ma értesítette erről a főispáni hivatalt.

Tömegesen térnek át a nagyváradai zsidók. Nagyvárad, március 28. Az utóbbi napokban kétszázalékosan az anyakönyvi hivatal a városháza legforgalmasabb ügyosztálya. Minden nap tömegével jelentkeznek zsidók, akik különböző keresztény vallásokra óhajtanak áttérni. Ertesülésünk szerint március 23-ika óta naponta átlag 30-40 zsidó jelenti be áttérési szándékát.

A Székely Hadosztály nagyváradai szervezete díszelnökévé választotta a polgármestert. Nagyvárad, március 28. A Székely Hadosztály Egyesület értesítette a polgármestert, hogy legutóbbi közgyűlésén díszelnökévé választotta. A polgármester meglhangu levélben köszönte meg a választást.

Felmentték a közellátási tisztviselő napidiját. Nagyvárad, március 28. A közellátási hivatal ideiglenes napidíjas alkalmazottainak havi illetményét a rendelkezésre álló összeg terhére a polgármester 192 pengőre emelte fel.

Textilárut osztanak ki a városi tisztviselők között. Nagyvárad, március 28. A polgármester ma telefonon felhívta a közellátásiügyi miniszteriumot a textilárut ügyében, amelyek kiutalását a városi tisztviselők számára megígérték volt. Fekete Bertalan osztálytanácsos azt a választ adta, hogy a kérdéses textilárut kiutalása rövidesen megtörténik s abból a városi tisztviselők a 9-11 fizetési osztályra fognak részesülni.

Kiállították a Kossuth-relikviákat a városháza-bizottsági termében. Nagyvárad, március 28. A városi történelmi bizottsági termében kiállította a Kossuth-emlékeket, amelyek Nagyvárad város levéltárában találhatóak. A nagyértékű gyűjtemény rendkívül érdekes Kossuth-kéziratokat, leveleket, több Kossuth Lajosra vonatkozó közgyűlési előterjesztést és határozatot, valamint történelmi jelentőségű híriapi közleményeket tartalmaz.

Meghiúsultak a Szovjet megismételt támadásai és áttörési kísérletei az ukrajnai Bug alsó folyásánál

Nem sikerült Tarnopol, Brody és Kovel rajtaütésszerű elfoglalása

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távíráti Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: Az ukrajnai Bug alsó folyásánál megismételt támadásai és átkelési kísérletei. Perwomaisk és Balti között a hadsereg és az SS-fegyvernem csapatai visszavertek erős ellenséges támadásokat. — A Dnyeszter középső folyásánál megismételt az ellenséges nyomás Csatarepülőgép-ezredek súlyos veszteséget okoztak az előnyomuló szovjet csapatoknak. — Hadosztályaink különösen Proszkurovtól délre állnak nehéz elhárító harcra szemben. A Tarnopol-Kovel térségben a bolsevisták hasztalanul támadtak. Kovelről északnyugatra ellentámadásaink — noha az ellenség szívós ellenállást tanúsított — tért nyertek. A Pripjet-mocsarak területén az ellenség ismételt támadásai Styr és Gory között összeomlottak. A Dnyeper és Csauusz között a bolsevisták nagy erővel folytatják áttörési kísérleteiket. Vitéz gránátosok a légifegyvernemmel való eredményes együttműködéssel, súlyos harcokban visszaverték őket. Ez alkalommal, különösen bátorságával tüntette ki magát az 51. gépesített gránátos ezred 1. százada, Huncke főhadnagy vezette alatt. Az ellenség itt a legutóbbi két napon több mint 250 halottat, 39 páncélost, 42 löveget és számos más fegyvert veszített. Az Osztrovszktól délkeletre levő térségben lett SS önkéntes kötelékek — a német csapatokkal együtt — visszavertek több ellenséges hadosztály rohamát. Egy helyi betörést elrezteltek. A Narva arcvonalon gránátosaink tüzéség, páncélosok, lövedékek és csatarepülőbiztos támogatásával áttörték az ellenség erősen kiépített állásait és kitisztogattak egy betörési helyet. Rudel őrnagy egy csatarepülőezred csoport parancsnoka, a keleti arcvonal déli részén egyetlen napon 17 ellenséges páncélost semmisített meg.

Olaszországból csak kölcsönös felderítő és rohamtevékenységet jelentenek. A Genovai öböl keleti partján harcban felvonultunk egy északamerikai kommando-csapatot, amely La Speziától északnyugatra partraszállt. A csapat két tisztből és 13 főnyi légénységből állott.

Angliai bombázók Délkelet-Németország ellen intézett nappali előretörése után brit terror repülőket az elmúlt éjjel — zárt felhőzet mellett — megtámadtak több várost a Ruhr-vidéken számos robbanó- és gyújtóbomba ledobása következtében Essen és Oberhausen lakónegyedében károk keletkeztek és a lakosság veszteségeket szenvedett. Légvédelmi erők elentámadások alkalmával, valamint a megszállt nyugati területek felett nehéz elhárítási körülmények között 17 négymotoros bombázót semmisítették meg.

Berlin. (MTI.) Az Interimf jelenti a keleti arcvonal központi és északi szakaszáról: A Dnyeper és Csauusz között a bolsevisták vasárnap ismét nagy támadásba kezdtek. A táma-

dások ellenére azonban a német gránátosok megtartották állásaikat és kivívták második nagy elhárító győzelmüket. A Narva-arcvonalon a német gránátosok sikeres vállalkozást hajtottak végre a Narva nyugati partján levő szovjet hídfő ellen. A keleti arcvonal többi szakaszán szüneteltek a harcok.

Berlin. (MTI.) Az Interimf jelenti a keleti harctér déli szakaszáról: Nizhnyokopólnál és az ukrajnai Bug alsó folyásánál a bolsevisták újabb vereséget szenvedtek, amikor megkísérelték, hogy több ponton átkeljenek a folyón. Sikeresen tartották

magukat a német csapatok Perwomaiszknál és Balti térségében is. — Proszkurovtól délre a támadó és elhárító harcok naphosszat folytak. A Szovjetnek azok a fáradozásai, hogy Tarnopol, Brody és Kovel városokat rajtaütésszerűen elfoglalják, összeomlottak.

Berlin. (MTI.) Az Interimf jelenti: Cassinó területén a német harcikutatók sikerült birtokba keríteni néhány kiürített házesoportot és ezzel megjavították állásaikat. A benyomás az, hogy az 5. amerikai hadsereg súlyos veszteségeire való tekintettel nem akarja folytatni

nagy támadásait az eddigi módon. Lehetséges, hogy az angol-amerikai támadási súlypontot áthelyezik; ezzel áll talán kapcsolatban a nettunói hídfőállás megszálló csapatainak megerősítése.

Inphal várost veszélyeztetik a japánok

Tokió. (MTI.) A Német T. jelenti: A legutóbbi harctéri jelentések szerint a japán hadosztályok gyors ütemben haladnak Inphal városa felé. Miközben körülzárt angol csapatokat szakadatlan bombatámadások tizedelik meg, már is közvetlenül fenyegetik Inphalt. A 20. angol-indiai hadosztály összeomlása Tanu indiai határváros vidékén azt eredményezte, hogy a burmai határra vezető útvonal a 201. és az ugyan-csak szétvert 23. hadosztály menekülő csapatainak visszavonulási útjává vált.

Nagybritannia katonai szempontból szövetségeseitől függ

— állapítja meg a NTI katonai tudósítója a Churchill beszéddel kapcsolatban

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német T. katonai tudósítója Churchill beszédét úgy tekinti, mint szembeszökően nyílt bevallást annak, hogy Nagybritannia katonai szempontból szövetségeseitől függ. Bár beszéde ugyyszólván brit házihasználatra való, mégis és talán éppen emiatt, teljességel nyújt az angol hadvezetésről általánosságban, továbbá arról, hogy az angol hadvezetésnek milyen a felfogása saját katonai eshetőségeiről. A pártatlan megfigyelőnek a beszédben elsősorban az arra irányuló kísérletet kell látnia, hogy a szövetséges hadvezetés összeegyeztetésének vitás kérdéseiről elterelje a figyelmet olyan szóradattal, amely már alig tudja lplezni az aggodalmat amatt, hogy Nagybritannia katonai súlya egyre csökken. Katonai szempontból kétségtelenül legérdekesebbek eme megállapításai:

1. A szovjet mint tisztán szárazföldi hatalom, nézete szerint nem tanúsít kellő megértést a kétféle hadművelési nehézségei iránt, már pedig Angliának és Amerikának előzőlén esetén ilyen hadművelést kell vállalni.

2. Anglia számára most már közeledik a nagy erőfeszítések órája.

3. Anglia előtt még nagyon hosszú és szörnyű út áll — mondotta Churchill — tekintettel azokra az áldozatokra, amelyeket a birodalomnak meg kell adnia.

4. Az Egyesült Államok és a szovjet hatalma messze felülmúlja Angliáét.

5. Anglia maga esetleg szintén tárgya-vá válik Németország valamilyen, még ismeretlen alakban intézendő támadásának.

6. A japánok már indiai földön alaposan elintézték az angol hadsereget, még pedig éppen a brit vonalak hátában.

Berlini katonai körökben úgy nyilatkoznak, hogy ezek a megállapítások eléggé jellemzik a megfennekelt angol hadi-helyzetet. A beszédben katonai szempontból semmi egyébrek nincsenek. A tengeraltjáró háborúról tett kijelentései is annyira tárgyitalanok, hogy német katonai körök egyenesen felvetik azt a kérdést, vajon miért tekinti jobb meggyőződése ellenére ezt a „halálos veszélyt már kiküszöbölnek? Hiszen rájöhettek már régóta arra, hogy ezt a féccyvert éppen meghatározott jövőre va-

ló tekintettel gyökeresen korszerűsítették. Német katonáktól, kevéssel Churchill beszédének elhangzása után azt a nézetet lehetett hallani, hogy azok a megvilágítások, amelyből a kölcsönös hadászati lehetőségeket feltüntetik, megint csak határozottan elárulják, hogy laikus részről történtek. Amikor Churchill olyan fogalmakkal dobálózik, mint áldozat, különféle csellóság, sok főpróba stb. amelyekkel a németeket és japánokat meg akarják tévesztetni, hogy azután rajtuküszessenek, nyugodtan meg lehet várni az események folyását.

Az bizonyos, hogy a dicséret, amelyet Sztalinnak áldozott azzal, hogy átfogó teljes hatalommal rendelkezik, magában foglalja az aggodalmat, hogy Churchill viszont a döntő pillanatban nem tud eléggé gyorsan és eltökélten eslekedni. Nagyban és egészen a beszéd katonai szempontból kísérlet annak a ténynek igazolására, hogy Angliának a többi nemzetet még erősebben kell belefognia saját harcokcsijába, ha egyáltalán tud akarja élni ezt a háborút.

Churchill nem számíthat Délkelet-Európában politikai összeomlásra

Berlin. (MTI.) Churchillnek azzal az állításával kapcsolatban, hogy Délkelet-Európa zűrzavar előtt áll, Schmidt dr. követ, a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője, személyes benyomásai alapján megállapította, hogy Budapesten például teljes a nyugalom. Ugyanez áll valamennyi délkelet-európai városra. Churchillnek végérvényesen fel kell hagynia azzal, hogy Délkelet-Európában politikai összeomlásra számíthat. Visszatérve a magyarországi eseményekre, azt mondotta egyebek között, hogy magától értetődő, hogy a teendő intézkedések a bolsevizmus és a többi közös ellenség ellen vívott háború szolgálataiban fognak állni.

Az állítólagos romániai ellenzéki mozgalmakról szóló ellenséges jelentésekről a Wilhelmstrassen a megállapításával válaszolnak,

hogy a román népnek és a román hadseregnek kétségbe nem vontan és elvitatathatatlanul Antonescu tábornagy a reprezentánsa és ő is marad. Ezen mit sem változtat az a kísérlet, ha egy másodosztályú jelentőségű világnézeti problémacsoportot beledobnak a vitába.

A Magyar Távíráti Iroda jelenti: A Wilhelmstrassen Churchill rádióbeszédét rendkívül gyengének és általában véve kiábrándítóknak mondják. A beszéd lényeges pontjaiban csupán ábrándokra támaszkodik, nem pedig tényekre. Ez a vélemény az angol-szász és a semleges sajtónak is. Churchill egyáltalában nem foglal állást a brit külpolitika balsikereivel kapcsolatban és semmit sem mondott a lengyel-életéről, az Atlanti Chartáról és a szövetségesek támogatásáról. Arra a kérdésre, hogy mi lenne Eu-

rópa és a világ sorsa a szövetségeseik győzelmé esetén, csupán azt a választ kapta, hogy rendkívül kemény idők lesznek. A miniszterelnök az invázióról tett homályos célzásai nem adnak indítékot arra, hogy német részről velük kapcsolatban állást foglaljanak. A Wilhelmstrassen csupán arra emlékeztetett, hogy erről a kérdéstről már Churchill mondott korábban lényegesebbet és kézzel foghatóbbat.

Madrid véleménye Churchill beszédéről

Madridból jelentik: (MTI.) A Német T. jelenti: Madridi spanyol politikai körök Churchill legutóbbi beszédét a leggyengébbnek tartják, amelyet a háború alatt mondott. Azzal a bejelentéssel, hogy az angol-szászok sok vakriadót és megváltó partraszállási kísérletet fogna-

kezdeni, hogy megtevéssék az ellenséget, madridi vélemény szerint, előkészíti a visszavonulást az előző tervek balsikere esetére. Mivel Spanyolországban a londoni jelentésekből pontosan tájékozódva voltak arról, hogy az angol lakosság mit várt miniszterelnöktől. Madridban úgy mondják, hogy a már meglevő csalódást még fokozza az az, hogy nem hocsátkozik bele a legégetőbb kérdések tárgyalásába.

A magyar események a bolgár sajtóban

Szofia. (MTI.) A bolgár közvélemény a hivatalos magyar és német jelentések nyomán értesült első ízben a magyar eseményekről, azaz arról, hogy Magyarországra német csapatok érkeztek, illetve hogy a magyar kormány átalakult. A bolgár sajtó a hivatalos közlemények túlmenően kommentárokban nem foglal állást. A címfeliratokban azonban kiemelik, hogy a német csapatok megérkezése a magyar honvédségnek az oroszok elleni védekezését hivatott támogatni, illetve hatékonyabbá tenni.

Miért ismerte el a Szovjet Badoglio kormányát?

Isztambulból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenté: Az AFI moszkvai jelentése szerint a Badoglio-kormány szovjet részről történt elismerésének az volt a célja, hogy az antifasiszta olasz kormányból a szó legteljesebb értelmében hadviselő felet csináljanak. A Szovjet-Unió azon a véleményen van, hogy a Németországgal való élet-halál harcnak még nincs vége és ezért semminemű szövetségest nem szabad elhanyagolni. A szovjet államférfiak célja az volt, hogy Olaszországot tényleg hadviselő féllé tegyék Németországgal szemben. A Szovjet alapelve, hogy minden országban fel kell karolni azokat az elemeket, amelyek hajlandók szembeszállni a közös ellenséggel.

Genf. (MTI.) A Német TI jelenté: Newyorkból jelentik: Mint a News Week jelenté, Sumner Welles, aki hosszú évek óta legbensőbb tanácsadója volt Rooseveltnek külpolitikai kérdésekben, annyira elkeseredett amiatt, hogy Roosevelt eljelentette őt Hull kedvéért, hogy most Wandel Wilkienc, Roosevelt ellenfelének segített külpolitikai beszélteinek megfogalmazásánál.

Japán államférfiak megszemlélték a Földközi-tengerparti védelmi berendezéseket

Wishyből jelentik: (MTI.) A Német TI jelenté: A napokban Mitani nagykövét és Moumata tábornok, katonai attasé, Japánnak a francia kormány mellé akreditált képviselői megérkeztek egy, a Földközi-tenger parti szakaszán állomásozó német hadserghez és megszemlélték a német kötelekek védelmi berendezéseit. Mitani beszédében rámutatott a Németország és Japán közötti törhetetlen községre. Németország Európában mindenütt legyőzhetetlen falat emelt betonból, acélból és hőszi szivekből. Az ellenségek egyes helyeken bekövetkezett katonai visszacsapásai, amelyek miatt tulkorán ujonganak a tulsó táborban, senkit sem vezetnek félre. Végül is az új rendért küzdő hadsereg formát vesz, ez Japán szilárd hit és meggyőződésé

Kiterjesztették a polgári és katonai rögtönbiráskodást

A Magyar Távirati Iroda jelenté: A m. kir. minisztérium a rögtönbiráskodást a már fennálló jogszabályokban megjelölt büntettek felül kiterjeszti mind a polgári, mind a honvéd bírások körében az ország, illetve a honvéd büntető bírások egész területére, rádió adó-készülék, vagy rádió adó-vevő készülék, vagy berendezés engedély nélkül való létesítése, vagy ézemben tartása által elkövetett büntetnek minősülő cselekményekre.

Nem esik rögtönbiráskodás alá annak a cselekménye, aki a rádió adó-készüléket, vagy rádió adó-vevő-készüléket, vagy berendezést legkésőbb a rögtönbiráskodás ez újabb kiterjesztésének kihirdetését követő napon a rendőrhatalóságnak bejelenté. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Baky László országgyűlési képviselőt belügyi államtitkárrá nevezte ki a Kormányzó

A Magyar Távirati Iroda jelenté: Magyarország főméltóságú kormányzója a belügyminiszter előterjesztésére Baky László, országgyűlési képviselőt államtitkárrá kinevezte. A legfelsőbb kézirat a hivatalos lap keddi számában jelenik meg.

A Magyar Távirati Iroda jelenté:

Ismét Kultsár István lett az értelmiségi munkanélküliség ügyeinek kormánybiztosa

A Magyar Távirati Iroda jelenté: A m. kir. minisztérium Sztamorai Jánost, az értelmiségi munkanélküliség ügyeinek kormánybiztosát

Magyarország főméltóságú kormányzója — a belügyminiszter előterjesztésére — dr. Gergelyfy András államtitkárt ettől az állásától, buzgó odaadással teljesített szolgálatának elismerése mellett saját kérelmére, felmentette. A legfelsőbb kéziratot a hivatalos lap keddi száma közli.

megbízatása alól — saját kérelmére — felmentette és helyébe Kultsár István miniszteri osztályfőnököt nevezte ki.

Eden állítólag lemond külügyminiszteri állásáról és az alsóház vezetését tartja meg

Bern. (MTI.) A Német TI jelenté: Az Observer politikai munkatársa úgy értesült, hogy Eden nem sokára meg fog válni külügyminiszteri tisztségétől, mivel nagyon sok a dolga és a mellé besztott munkatársak jórésze elégedetlenek az ő tevékenységével. A lap politikai munkatársa úgy véli, hogy Eden inkább az alsóház vezetését tartja meg magának.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenté: Mint a brit hírszolgálat jelenté, a Daily Mail célzást tesz annak lehetőségére, hogy egy küszöbön álló kisebb kormányátcsoportosítás keretében Edent külügyminiszteri tisztségben Lord Cranborne, a felsőház vezetője és dominiumügyi miniszter váltaná fel.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenté: Mint a brit hírhoza illetékes hírforrásból értesül, eddig még nem határoztak arról, hogy változást hajtanak végre a brit külügyminisztérium vezetésében. Ha Eden annak felismerésére jut, hogy két tisztsége még pedig külügyminiszteri és az alsóház vezetői tisztség tulajdonos sok, akkor valószínűleg inkább az alsóházi vezetéséről mond le, mintsem a külügyminiszterségről.

Amszterdamból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenté: Mint a brit hírhoza jelen-

ti, a délszlávok londoni ülésén felhívást intéztek Roosevelthez, Churchillhez és Sztalinhoz, hogy a „jugoszláv feiszabaitó bizottságot” ismerjék el az egyedüli törvényes jugoszláv kormánynak és szakítsák meg kapcsolataikat a menekült jugoszláv kormánnyal.

Kétnevű veszedelmes zsebmetszőt tett ártalmatlanná a rendőrség

Tettenérték a villamoson. Megszökött a kapitányság előtti izgalmas hajszá után fogta el a rendőr

(Nagyvárad.) Hétfőn délelőtt fél 3 óra tájban a Rákóczi-útról a Bémer-tér felé haladó villamoson a kalauznó arra lett figyelmes, hogy a pótkocsi első perronján egy jótöltözött cigány társával együtt gyanúsán viselkedik. A kalauznó a Bémer-téri megállónál jelentette megfigyelését Völgyi Lajos ellenőrnek. Időközben azt is észrevették, hogy az egyik cigány a villamosról leszállt, majd társa, egy a villamosról leszálló nőnek pénztárcáját ellopja.

Az ellenőr azonnal szólt az őrszemes rendőrnek, aki igazoltatta a tetten éri tolvait. Később a rendőr kapitányságra kísérte, azonban a

Husvétii rádiószózatot intéz a papa a keresztény világhoz

Rómából jelentik: (MTI.) A Német TI jelenté: Mint vatikáni körökből hírlik, a Pápa Nagyszombat estjén utabb rádiószózatot szándékozik intézni a világ nyilvánosságához.

Élelmiszerjegylapás a Galamb-utcában

(Nagyvárad.) Farkas Erzsébet bejárónő, Galamb-utca 19. szám alatti lakos a rendőrségen feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki vasárnapról hétfőre virradó éjszakan lakásán ellopta az Erdős Imre és Kardos Dezső névre szóló összes élelmiszerjegyeket. Gyanyját közölte a rendőrséggel, mely az ügyben megindította az eljárást.

Bőripari munkások tüské

A Nemzeti Munkaközpont bőripari csoportjának üzemi megbízottai f. hó 29-én, szerdán este 6 órakor rendkívüli fontos ügyben megbeszélést tartanak a Munkásotthonban. Minden üzemi NMK megbízott pontos megjelenését kéri az Elnökség.

Gyári munkásnőket keres vidékre a Női Honvédelmi Munkaszolgálat

A Női Önkéntes Honvédelmi Munkaszolgálatnak szüksége van sürgősen olyan gyári munkásnőkre, akik — megfelelő javadalmazás mellett — vidékre is elmenének. Jelentkezni lehet délután 5 és 7 óra között (de legkésőbb szerdán délután) a Női Honvédelmi Munkaszolgálat irodájában, Széchenyi épület, Rákóczi-ut 13. szám.

A szabadegyetem felfüggeszti előadásorozatát

(Nagyvárad.) A szabadegyetem csütörtökön nem tartja meg előadását s az előadás-sorozatot husvét utánig felfüggeszti, amikor előreláthatólag Makkay Sándor előadása kerül sorra.

Kétnevű veszedelmes zsebmetszőt tett ártalmatlanná a rendőrség

Tettenérték a villamoson. Megszökött a kapitányság előtti izgalmas hajszá után fogta el a rendőr

kapitányság kapuja előtt a zsebmetsző hirtelen futásnak eredt és az öt kísérő rendőr csak hosszas hajszá után kerékpárra ülve tudta elfogni.

Kihallgatása alkalmával kiderült, hogy a zsebmetsző Galambos Mádár 26-éves, ungvári születésű zenész azonos, de találtak nála más igazolványt is, amely szerint Bebe Ferencnek hívják és Nagyváradon a Cinka Panna-utca 56. szám alatt van bejelentve. A kétnevű zsebmetszőt a rendőrség őrizetbe vette és kedden folytatják kihallgatását.

MI A HARCOK LELKE

Irta: Prohászka Ottokár

Prohászka Ottokár, a nagy magyar püspök gondolatai irányt mutattak a magyarságnak. E nehéz időkben az ő szelleméhez fordulunk s ezért többször közlünk majd írásaiból részleteket. Szerk.)

Vannak, kik a háborúval hamar végeznek; barbárságnak, ördületnek, összes kulturánkból való kivetkőződésnek, a haladás seneiről való kisiklásnak mondják; de érzem — bár ugyanezt nem vagyok a háború hátrája — hogy aki így végez vele, az nem sokat értett meg belőle. Nem értette meg s nem látott bele a világtörténeti tüzetek pszichológiájába; nem pedig azért, mert azt gondolta, hogy megért benne mindent, azt is, amit érteni nem lehet. Ez pedig nagy tévedés; hiszen nemcsak a háborúban, hanem minden egyébben sok mindenféle van, amit érteni nem lehet. Már pedig ép a háborúban van — úgy látszik — ebből az érthetetlen elemből a legtöbb!

Ki érti meg a napoleoni háborúkat, ki érti meg azt a lelkesülést, azt a sokszor letiport s mindannyáztól lábrapatantó harci kedvet? S ki érti meg a napoleoni szörnyű viadaloknak mostani megemléklődését, ezt a mostani világérgést? Azt mondják, hogy ez a pánszlávizmus s a kultúra harca; azt mondják, hogy a hatalomért s a világlaciért való tülekedés, vagy a világalumal feltétele, illetőleg annak megkivánása; mindenestre lesz e világérgének ily racionalis — akarom mondani — elgondolt alapja is; lesznek annak értelmes rugói is, hiszen emberek gondolkoznak s tervezgetnek benne; de mennyi van ez értelmes mag mellett a háborúnak érzelmes, irracionalis hatalmából? Mi az a lelkesülés, mely itt lángol? Mi az a páthos, mely itt hevül és engárzik? Mi az a tűz, mely itt az érzések hevével az öntudat mélységeiből égre csap fel? Mi az, mi az, ami ragadja s viszi a nemzeti érzést?

Ismétlem, ki érti ezt? Pedig így is kell nézni ezt a világtörténeti történetet; így is kell nézni a szenvedélyek e kitörését, a szeretet s gyűlölet ez észbontó fergetegének villámlásait, s ha így nézzük, akkor rá kell jönnünk arra, hogy itt valami ceodálatos, elementaris lelkesítés dolgozik, az feszül, az kinlódik, az barcol és áldoz. Hát mi ez a világokat mozgató lelkesülés?

A lelkesülés először is izzó, hevülő bátor öntudat, — öntudat, melybe egy más, egy felsőbb lélek szállt bele s át-herítette azt, mint ahogy a villamos áram szállja meg s hatja át a fekete sodronyt, úgy, hogy hevül, izzik s világít. A lelkesülés valóságos megszálltság, amikor valami más, hatalmasabb lélek, az Isten lelke, vagy új világok, új vágyak s meglátások lelke, vagy nagy történelmi fordulatok lelke szállja meg a nemzeteket s néha az egész emberiséget. Az ember, a tömeg, a nemzet, a hadsereg, az emberiség csak organuma e tömeg-léleknek; de oly organuma, mely időnkint megkivánja a lélekjárót, mert különben megpuhvásodik, megbővül, sőt szétcsúszkál. Azért van a lelkesülés lelkeinek időszaki járása, melyet a fejlődés s az események határoznak meg.

Renyhe s puha passzivitást semmiféle élet nem tűr el. Ép azért időnkint rászorul az erő megnyilatkozásaira; feszülnie, nyújtóznia kell s a milliók megmozdulásában s megfeszülésében kell megalapoztatnia azt az erőt, mely közös. A milliók ereje aztán az egyesek lelke öntudatában tör ki s csap fel az

égre, mint az óceán gördülete minden egyes hullámban.

A lelkesülés maga a fölébresztett erő, mely tettekben kíván megtestesülni, tettekkel akar beszélni; melynek tett a vágya s tett a kedve és akció a megjelenítése.

Néha csakis tettek kellenek s csak azok segíthetnek, új nagy tettek, új világot elváltató tettek. Tettek kellene, melyek ezt a tűrhetetlen világot elváltják s az életet — és teremtetést — újra teremtsék. Ha pedig valaki azt mondja erre, hogy ezek az erők nem méltók az emberhez, mert rombolnak s halált szörnnek, s hogy barbár és kulturrelles hatalmak, melyek nem illenek bele érzéskörünkbe s melyeket inkább szűgyelenünk kell, erre én azt felelem, hogy igaz, hogy meg nem értjük s mégis szükségesekek s hogy a jobb világ életözönne tör ki a felületre bennük, mely előzőr rotani, rombolni s reprezentni akar, hogy aztán az építő s alakító erők léphessenek nyomukba.

A harcok pszichológiájában is látok ilyen nem értelmi, hanem azért mégis valóságos, nagy tetheli tartalmakat s értékeket, és ismétlem, bármennyire is nem vagyok a háború barátja s bármennyire irtódom is ez irracionalis hatalmak ütközéseitől, azért mégis óriási tett-értékeket kell benne elismernem.

Ilyen például a hősiesség. Mennyire rokon ez a vallalóssággal s nevezetesen a kereszténységgel! Mikor jövedvvel, íógó zászlókkal vonul ki a nemzet ifjú-

sága s a férfiaknak teljes erőben álló korosztálya, ki láb, ki kar, ki szem nélkül — mikor a fiatal életék hosszú óra úgy szakad le a földre, mint a suhogó kasza alatt a tegnapi s a márnak nyíló mezei virága. — mikor úgy adják oda életüket, mint valamit, amit azokért a nagy eszményekért, amilyenek hazá, nemzet, hűség, kötelesség, hűség s mindezek fenekén végre is az Isten, odaadni természetes, sőt annyira természetes, hogy arról kételkedni sem lehet; hát nem ez-e az, amit az Isten mond, hogy „nem tartom életemet becsesebbnek magamnál“ (Ap. Csel. 20. 24.)

Amulva állunk meg, azaz hogy inkább rogyunk térdre a világ s a psziché mélységébe vetett e tekintet után. S mikor látjuk, hogy az élet mélységeiből ily kegyetlen erők törnek ki, legyünk azon, hogy ugyanazokból a mélységekből az életözön s az életvívűség let másféle, de ugyancsak nélkülözhetetlen hatalmai keljenek föl. *Iparkodjunk igazán jölké, oly mélységesen s heresen jölké lenni, amennyire csak bírunk, Ebresszük fel magunkban a vállalósság, a jóság, a szeretet erőt s tegyünk, tegyünk s dolgozzunk!* Ne törődjünk vele, hogy érnünk-e célt velük, egyáltalában ne filozofáljunk sokat. Hiszen végre is abban a jóságban s hűségben s áldozatos szeretetben is nem a mi gondolataink, hanem az Isten szándéka s terve valósul meg.

A harcok lelkesülésére *feleljünk a szentség lelkesülésével.* E kettő ellentmondásnak látszik; de csak látszik, mert forrásuk közös, mely a lélek, az Isten mélysége, melyből a lelkesülések fel-feltörnek, mint lávafolyamok, vagy ha úgy tehetjük, felgyöngyöznek s buborékok és elvágják munkájukat.

Uj nyomon keresik a párisi tömeggyilkost

Dr Petoit lenyúzta a bőrt áldozatainak arcáról, hogy ne lehessen felismerni őket

Párizsból jelentik: Dr Paul törvénytörő orvossalakértő a párisi tömeggyilkos villájában felfedezett testrészek megvizsgálása alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy a régebbi gyilkosságokat is dr Petoit követte el. A gyilkos ügyes sebészként mindig ugyanazokat a vágásokat alkalmazta. Valósággal „megskalpolta“ áldozatainak arcát és levágta az orrukat, hogy ne lehessen megállapítani személyazonosságukat.

Amidőn 1942 júniusában és 1943 januárjában emberi testrészekkel telt csomagokat halasztak ki a Szajnából — közölte az orvossalakértő az újságírókkal — már akkor azt mondtam Berry vizsgálóbíró-

nak: „Ez hallatlan, a gyilkosnak orvosnak kell lennie“. Meglepetéssel láttam aztán a Rue Lesueur 21. számú házban a holtestmaradványokon Petoit kitévő skalpoló módszereit.

A nyomozó hatóságok névtelen levelet kaptak, amely szerint két Hollandiából elmenekült gazdag család tagjai 1942-ben Petoit segítségével akartak kivándorolni Argentínába. A levél szerint felszólítást kaptak arra, hogy néhány napra rejtőzzenek el az Arc de Triomphe közelében egy házban. A tömeggyilkos villája is azon a környéken van. A hollandok — hatan vagy heten — eltűntek, természetesen értéktárgyaikkal együtt.

Megállapították 14 áldozat személyazonosságát

Eddig 14 áldozat személyazonosságát sikerült megállapítani, de csak háromnak a nevét közölték. A halálvillában megtaláltak egy férfi fényképét. Ez Georges Rouzeux alvilági alak volt, „vaskarú Joe“ néven emlegették. Valószínűleg leánykereskedéssel is foglalkozott, mert két félvilági nőt akart kicsempészni Dél-Amerikába, akik ezt a nagyverejű embert ismerték, a rendőrségen kijelentették, hogy Petoit nyilván rendkívüli eszközökkel dol-

gozott, ha sikerült ezt a veszedelmes és rendkívül erős embert eltennie láb alól.

Petoit áldozatai között van egy másik alvilági férfi is, ezt Francois le Corse néven ismerték. Az azóta szintén eltűnt felesége, a tömeggyilkos utóbbi áldozatához hasonlóan, külföldi utazásról beszélt, amelyet egy orvos segítségével tesz majd meg férjével.

Auxerre városában megállapították, hogy az a fejnélküli női holt-

test amelyet 1926-ban egy börtönben találtak, Lisette Delavau cselédleány holtteste volt. A leány két évig Petoit kedvese volt. A tömeggyilkos akkor Villeneuve város polgármestere székét töltötte be.

A rendőrség keresi azt a könyvet, amelyben dr Petoit — René Nezon- tez nevű barátjának vallomása szerint — áldozatainak nevét és elpusztításuk részleteit bejegyezte Nezon- tes védője közölte, hogy védenca azért hallgatott január óta, amikor erről tudomást szerzett, mert nagyon félt Petoit bosszújától. Keresnek továbbá 47 börtönt is, amelyet a tömeggyilkos villájából ismeretlen helyre szállítottak volt.

Maurice Petoit, a gyilkos fivére szabadlábrahelyezését kérte. A vizsgálóbíró azonban elutasította kérését.

Petoitné tudott férje rémtetteiről

Párizsból jelentik: „Tanuja voltam, amikor René Nezon- tez, Petoit barátja Petoitné januárban tájékoztatta a Rue Lesueur-ban történt gyilkosságokról“ — jelentette ki Aimée Lesage betegápolónővér, Nezon- tez barátnője a vizsgálóbíró előtt tett vallomásában. René Nezon- tez Petoit fivérével tudta meg, hogy a gyilkos könyvet vezetett rémtetteiről és hogy legalább 50—60 gyilkosságra lehet következtetni. Aimée Lesage szerint Petoitné csak színelte az ájulást, amikor Nezon- tez férje büntetteiről felvilágosította.

A rendőrség ennek a tanuvallo- másnak nagy fontosságot tulajdo- nit és azt hiszi, hogy Petoitné februárban, — férje kiszabadulása után, segítségére volt férjének a szökésben és valahol rejtékhelyhez juttatta. Petoitné, a rendőrség fel- tevése szerint, először Auxerre köz- ségbe ment, ahol Petoit fivére lak- ott és ott vele március 12-én, va- sárnap, a gyilkosságok felfedezését követő napon 100.000 frankot vett fel egy ottani barátjától, nyilván- hogy fivére szökését elősegítse. A tanukat szembesítik. (NST.)

Feltűnő változások a budapesti sajtóban

A Sepsiszentgyörgyön megjelenő Székely Nép egyik utóbbi száma budapesti keltezőseel érdekes híradást közöl. Esze- rint „az új kormány hivatalbalépése nagy változásokat okozott a magyar sajtóban. A Népszava, a 8 Órai Újság, a Reggeli és Esti Kiszugs, a Magyar Nemzet és az Esti Kurir már megszűnt. Hir szerint további sajtóintézkedések várhatók.

Ezek a sajtóintézkedések részben már bejelentettek. Az Esti Magyarország, a Reggeli Magyarország és a Hétfői Magyarország első oldaláról levették Szvathó Pál főszerkesztő nevét, aki mint felelős szerkesztő is jegyezte a lapot. A három lap felelős szerkesztését Darvas János, eddigi szerkesztő vette át. A Film-Színház-Irodalom című színházi hetilapot Bágyoni Váro Andor, a Magyarországi művészeti rovatának vezetője lett, az Esti Újság című budapesti déli lapot pedig Rajniss Ferenc jegyzi mint fő- és felelőszerkesztő.

A város egyheti népmozgalma

Születések:

Takács Imre gyárímunkás fia Béla, Bafog Imre bádógos segéd fia Imre, Nyulás Sándor MAV kocsirendező fia Sándor, Szervő Gyula lakatossegéd fia Lajos, Nosz Andor magántisztviselő fia András, Pandur József kisbirtokos leánya Katalin, Benedek Sándor szabómester leánya Julianna, Kalkusz László szabósegéd fia László, Nagy Gyula magántisztviselő leánya Magdolna, Prohászka Ferenc főkerítés fia Ferenc, Szilágyi Jenő utbiztos leánya Ida, Máriás László földműves leánya Anna, dr Kelemen András pénzügyi fogalmazó leánya Katalin, Tilger István cipészsegéd fia Sándor, Füllöp István m. kir. főhadnagy fia Alpár, Szép József fodrászsegéd fia József, Szabó István ácssegéd leánya Erzsébet, Horváth István fodrászsegéd leánya Margit, Pál József m. kir. rendőr leánya Anna, Glockner András lakatossegéd fia Andras, Rozék János szabómester leánya Éva, Süke Elek MAV segédtiszt fia Elek, Konez József m. kir. százados leánya Éva, Papp Gyula kovács leánya Erzsébet, Molnár Mihály gépészkovács segéd fia József, Alföldi József lakatossegéd fia József, Tóth Károly villamos kalauz leánya Mária, Kolozsvári Lajos gummi vulkanizáló segéd fia Lajos, Dobi Sándor vincellér leánya Gizella, Hadadi József napszámos fia Sándor, Bogdán Béla földműves fia Imre, Nagy Lajos MAV hordár fia Lajos.

Halálozások:

Szűcs Sándorné Koncsek Ilona 63 éves, öz. Gazdag Józsefné Karaf Mária 68 éves, Vere János 36 éves, Németh Mária 2 éves, öz. Gál Szabó Istvánné Kurcz Etelka 76 éves, Bettelheim Stefánia 56 éves, öz. Stein Bernátné Kohn Sarolta 78 éves, Weismann Regina 45 éves, Vámos Dezső 68 éves, Kuczinek Gyula 69 éves, Berkovits Bernát 64 éves, Szabó Lajosné Ince Vilma 25 éves, öz. Ille Tivadarné Péter Klára 62 éves, Wirschnér Mór 63 éves, öz. Prókai Sándorné Eles Margit 62 éves, Nagy Károlyné Kovács Piroška 34 éves, Lukács János 6 hónapos, Szilopp István 65 éves, Schwartz Margit 41 éves, Barta Mihály 46 éves, Lukács Károly 8 éves, öz. Vincze Andrásné Gomán Rozália 77 éves, Homoki Sándor 52 éves, Weiregye Antal 17 éves, Sütő Jánosné Léna Margit 46 éves, Belányi Istvána 36 éves.

Házasságok:

Soós János férjiszabómester és Szentmiklóssy Irén, Serdült Sándor géplakatos és Gábris Gizella, Tóbel István ht. törzsmester és Kovács Ibolya, Szomor Gyula gyári mázóelősegéd és Tyityán Annyalka, Szilágyi János tsz. szakaszvezető és Kendi Anna, Szalayán József géplakatos segéd és Toldi Ilona, Szegi Béla villanyszerelősegéd és Paksy Eszter, Nyikom László kovácssegéd és Pápa Mária, Koródi Sándor cipészsegéd és Horváth Eszter, Józsa Imre kőműves segéd és Gocsik Erzsébet, Halász Imre lakatosmester és Roti Magdolna, Girás István kályhássegéd és Kisgyörgy Irén, Német Mihály napszámos és Pócs Margit.

Egér a kenyérben

Érdekes határozatot hozott a belügyminisztériumban működő Kihágási Tanács egy sütőüzem ellen indított egész segítségű kihágás ügyében. A szóbanforgó péküzem ellen azért indult meg a büntető eljárás, mert megállapították, hogy a kenyér készítésénél a tisztaság és közegézéség követelményei szempontjából nem kifogástalan anyagot használt fel, aminek következtében a kenyérbe egér került.

Az elsőfokú rendőri büntetőbírósa a péküzem tulajdonosát négy napi elzárásra átváltoztatható 400 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az elsőfokú bíróság nem fogadta el azt a védekezést, hogy az üzemben felelős elömlökés van alkalmazva, aki az esetleges rendellenességeikért felelősséggel tartozik. Azt a kifogást sem fogadta el, hogy az üzem tulajdonosa máéirányu elfoglaltsága miatt nem tudta minden alkalommal közvetlenül ellenőrizni az üzemben folyó munkát. De azt a védekezést sem találta helytállónak, hogy az egeret valamelyik elhocsajtott alkalmazott bosszúhály helyezte el a kenyérben. A másodfokú rendőri büntetőbírósa felmentette a péküzem tulajdonosát a vád és jogi következményei alól, mert elfogadta azt a védekezést, hogy sokirányu közéleti és közérdekű elfoglaltsága miatt nem tudta személyesen ellátni az üzem irányítását.

viszont kellő gondossággal járt el akkor, amikor a sütőüzemben megfelelő szakismeretekkel rendelkező felelős elömlökést alkalmazott.

Ujabb fellebbezés folytán a Kihágási Tanács elé került az érdekes ügy, amely a másodfokú felmentő ítéletet megváltotta, mert az abban foglalt indoklást nem tartotta helytállónak. Nyilvánvaló, hogy valaki felelősséggel tartozik azért, hogy a közfogyasztásra szánt kenyérben egér volt, szögezte le a Kihágási Tanács. Ez csak úgy történhetett meg, hogy a kenyér készítésénél használt anyag, valamint a feldolgozás körüli eljárás nem volt kifogástalan. Már pedig az érvényben lévő rendelet szerint a kenyér és sütemény készítésénél használt anyagoknak a tisztaság és közegézéség szempontjából kifogástalanoknak kell lenniük. A péküzem tulajdonosát azért is büntönnék kellett kimondani, mert a kérdéses időben ő volt az üzem felelős vezetője, üzletvezetője, akire a büntetőjogi felelősséget áthárítani nem alkalmazott. Sem az előmlökés alkalmazása, sem a védekezésül felhozott máéirányu elfoglaltság nem mentesíti a mulasztás következményei alól, mert az üzem felelős vezetője az ellenőrzésre és a felügyeletre a dolog természete szerint minden időben kötelezve van. (Magy. Tud.)

Peres bonyodalmak a svéd liba-export körül

A Magyar Tudósító jelenti:

Dr Piroška Jenő konzervgyáros régóta üzleti összeköttetésben állott az Alexander Grünfeld stockholmi céggel. Tavaly április 10-én is telefonon megállapodtak, hogy a gyáros 6000 kilogramm füstölt libamellel és 5000 kilogramm füstölt libacombot szállít 14.50, illetve 13.50 kilogrammonkénti egységáron. A feladásnak április 17-ig kellett megtörténnie, aminek a gyáros eleget is tett. A feladást igazoló fuvarlevélre az egyik fővárosi nagybanc a stockholmi importcégtől kapott utasítás alapján az egész vételárát nyomban kifizette.

A hűtőberendezéssel ellátott vagonokban szállított áru április 29-én érkezett meg Stockholmba. Már a megérkezés napján vámvizsgálat, majd egyéb hatósági vizsgálat alá vették az árut, amelyben nemcsak dr Piroška Jenő küldeménye volt, hanem a vagonba rakták a Magyar Élelmiszer-szállító és Árukereskedelmi Rt. (MESZ) és Kaiser Anna cégektől árvett árut is. A vizsgálat eredménye szerint a csomagolás szakszerűtlen és rossz volt, a ládák felbontása után vastag penészréteg tűnt elő és kibírhatalan bűz terjedt. A magyar konzulátus ellenőrzésre felkért tagjai is csodálkoztak a küldemény állapotán. Ilyen körülmények között a hatósági vizsgálatot végző állatorvos az árut csak azzal a feltétellel adta ki, hogy az egyes darabokat megfelelő szakszerű utánkezelésben részesítsék. Erről a stockholmi cég értesítést küldött a konzervgyárosnak, akivel közölte, hogy az utánkezeléssel kapcsolatos költségek miatt számláját 10.000 svéd koronával megterhelte. A stockholmi vizsgálat szerint a küldemény, különösen pedig a MESZ jelzéssel ellátott ládákban érkezett áru már a feladáskor sem volt kifogástalan. Ennek eredménye volt, hogy az áru a hűtőkocsikban meggett tiznapos út után erősen megromlott állapotban érkezett meg. Ettől a hatóság elkobozásra je foglalt 1730 kilogramm mellel és 1115 ki-

logramm combot, amiből utánkezelés folytán utólag felszabadított 1500 kilogramm mellel és 1000 kilogramm combot. Ilyen előzmények után történt, hogy a stockholmi cég 10.000 svéd korona megfizetéséért pert indított a konzervgyáros ellen. Később keresetét 10.033.90 svéd koronára emelte fel. Követelése arra irányult, hogy dr Piroška Jenő az áru utánkezelésével kapcsolatos igazolt kiadásait, valamint a Kaiser-féle szállítmányból rendelkezésre bocsátott és a szállítványozásnál elhelyezett áru értékét térítse meg, illetve a vételárból, amit megkapott, fizesse vissza.

A keresettel szemben a gyáros azzal védekezett, hogy a rendelkezésre bocsátás nem szabályszerű, mert nem liba, hanem kacombot szállított, a teljesítés helye Budapest volt és így a szállítás alatt bekövetkezett romlásért felelőség nem terelhető.

Az áru a stockholmi cég hibája miatt romlott meg, mert megérkezése után a hűtőkocsikból kirakatta és négy napig raktárban hagyta, az utánkezeléssel kapcsolatos költség túl magas, a stockholmi cég nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének, mert túlfizetett, amit nem hárithat át. Végül tagadta a szükségeséget és arra hivatkozott, hogy az importcéggel kiegyezett és a megfelelő összeget már el is küldte. Ezenkívül szavatosságot perbehívta a MESZ és Kaiser Anna céget is, amelyek azonban nem jelentek meg és így a törvényszék úgy tekintette őket, mint akik a szavatosságot nem vállalták. Azonban a MESZ, mint mellékbeavatko-

zó előadta, hogy az áru kidolgozását dr Szeverényi Gyula törvényszéki bíró, aki a pert tárgyalta, széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, amelynek eredményeképpen kimondotta, hogy a konzervgyáros kifogásai alaptalannak bizonyultak, ezért a törvényszék marasztaló ítéletet hozott s a gyárost a peresített 13.033.90 svéd korona megfizetésére kötelezte.

Az ítélet indoklásában a bíróság kimondotta: jogszabály, hogy a feladó a romlott áruk utánkezelésével kapcsolatos költségeket a vevőnek megtéríteni tartozik.

Hírek a törvényszékről

Nagyvárad, márc. 28. Puskás Mária 27 éves biharszentandrási leányt azzal vádolták, hogy három különböző helyről libát, tyúkakat és egy kakast lopott. Miután Puskás Mária a mai tárgyaláson mindvégig tagadott s egyéb bizonyíték nem volt ellene mint a csendőrség előtt tett beismerő vallomása, melyről ő azt állítja, hogy félelmében tette. — a bíróság fölmentette a lopás büntettségétől a vádja alól. A kir. ügyész fellebbezett.

KERESD AZ ASSZONYT

K. I. 47 éves, jelenleg lakás- és munkanélküli ácssegéd 1944 március 22-én Nagyszalontán dolgozni ment Sajti Lajos házához. Utközben — afeletti elkeseredésében, hogy az asszony, akit szeretett, elhagyta és mással csküdt meg — több kocsmába betért és leitta magát. Ilyen állapotban érkezett meg Sajtihoz aki nem volt otthon. A bezárt kamrajtót, mely — szerinte — gyenge állapotban volt, fölfeszítette és 4 darab füstölthúst lekasztva, azt egy színtén ott talált zsákba tette s elvitte. Azt gondolta — úgymond — rözeg fejjel, hogy a húsook eladásából várható pénzen elmehet Orosházára dolgozni és híret se hallja többé a hűtlen asszonytól. A bíróság K. I.-t töredelmes beismerő vallomása után, az enyhítő körülmények figyelembevételével 1 hónapi fogházra ítélte jogerősen.

EGY ÉJSZAKAI UTAZÁS EPILOGUSA

F. S. 42 éves géplakatos ez év március 18-án éjszaka Kolozsvárról utazott hazafelé. Utközben a személyvonat egyik harmadosztályu fuikéjében a csomagtartó-hálóból leemelt egy aktatászkát, melynek tartalma körülbelül 500 pengő értékű képviselt. A táska később teljes egészében visszakérült tulajdonosához. F. S. azonban lopás büntettségétől a bíróság elmentette. Töredelmesen beismerte tettét de magyarázatát adni nem tudta. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével lopás vétségében mondotta ki büntönnék és 2 hónapi fogházra ítélte.

Baleset a körösparti utépítésnél

Végh István 59 éves utór Mátva király-út 19. szám alatti lakos a körösparti utépítés alkalmával munka közben eltörte bal bokáját. Beszálították a közkórházba, ahol megállapították, hogy sérülése 20 napon túl gyógyul.

Ékszeres cserélése, beváltása

Sváci órák, oratok, gyűrű karkötő, virágbröss saiat műhelyemben készül!

Blóz Zoltán NAGYVÁRAD

Min lemmemű ékszeres készítése és javítása

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
3 óra 12.40 P.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Pénzügyi kinevezések. A MTI jelenti: A m. kir. pénzügyminiszter a forgalmi adóhivatali tisztviselők létszámában Bodó László és Kezdődy Antal, nagyváradi forgalmi adóhivatali kisegítő munkásokat a nagyváradi forgalmi adóhivatalok területére gyakornokokká kinevezte. — A pénzügyminiszter Tamás Antal nagyváradi pénzügyi díjnokot a nagyváradi adóhivatalhoz az adóhivatali és központi állampénztári tisztviselők létszámába gyakornokká kinevezte.

MEGHALT EGY HIRNEVES REGI ALISPÁN. A Magyar Tudósító jelenti Szentesről: Nagy részvét mellett temették el Szentesen dr. Dósa Istvánt, Csongrád vármegye nyugalmazott alispánját, aki hosszas, fájdalmas betegség után aránylag fiatalon hunyt el. Közgazdasági pályáját mindvégig szülővármegyéje szolgálatában töltötte el és már az első világháború idején a dorozsmai járás főszolgabírája, a 30-as években pedig alispán lett. Nevét a vármegye legnagyobb alispánjai sorában említik.

Új kormány alakult Iránban. Adanából jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a teheráni rádió jelenti, az iráni sáh megbízásából Saad megalakította az új iráni kormányt, egyben külügyminiszter is lett.

FIATAL MÁV-GYAKORNOKOKAT VESZNEK FEL PÉCSÉRT. A Magyar Tudósító jelenti Pécsről: A MÁV pécsi állomásfőnöksége pályázatot hirdet 16-18 éves, négy középsikolai osztályt végzett fiatalemberek részére állomásfelügyelői gyakornokoknak. A pályázatok, amelyeknek tudnivalóit a pécsi pályaudvar segédhivatala közli. 1944 március 31-ig kell ugyanott benyújtani.

AZ OTI AZ IDÉN IS ÜDÜLTETI A 18 ÉVNÉL FIATALABB BIZTOSÍTOTT TANONCOKAT. A Magyar Tudósító jelenti: Az Országos Társadalombiztosító Intézet értesítette kerületi kirendeltségeit, hogy 18 évesnél nem idősebb biztosított tanoncokat az idén is kéthetes üdültetésben öhajítja részeseíteni. A jelentkezési lapok az ipartestületeknél kaphatók, de a kerületi kirendeltség vezetőjénél nyújthatók be.

Borzalmas gyilkosság egy sopronmegyei községben. Sopronból jelenti: (MTI) A sopronmegyei Völcséj községben még március 11-én, a lakásán átvágott nyakkal, meggyilkolva találták Kovács Olga 45 éves leányt, egy jómódú gazda leányát. A megindított nyomozás most vezetett eredményre. Udvardi Béla 19 éves völcséji napszámot a csendőrök elfogták. Elmondotta, hogy bejáratos volt a leányhoz, akit a gyilkosság napján leitatott, azután sodrófával leütötte, majd kenyhakkéssel átvágta a nyakát. A gyilkosság után 700 pengőt vitt el, amit elkártyázott. Udvardit bekísérték a spononi ügyészségi fogházba.

JUBILÁL A LEVELEZŐLAP. Igen érdekes adatokat közöl az Olympia-Rundschau a pósta, de különösen a levelezőlap történetéből. Ez az igénytelennek látszó hírközlési eszköz immár hetvenöt éves multra tekinthet vissza és annak idején maga a pósta sem hitte volna, hogy az évi körülbelül negyvenhét és fél milliárd darabra rugó postai küldemények nyolcadrészét levelezőlapok teszik. Igen sokan még ma is feleslegesnek tartják a levelezőlapot, mert általában csak kevés szöveg fér el rajta. Ezzel szemben megállapították, hogy egy sűrűn teleírt levelezőlapra kisbetűs írógéppel huszonegy sort lehet írni, soronként ötven betűjelet számítva — tehát egy levelezőlapon ezer betű is állhat. Ha azután a különleges, úgynevezett „gyöngybetűs” írógéppel kísérletezünk, kiderül, hogy tizenkétezer betűt lehet ráírni egy levelezőlapra — anélkül, hogy olvashatatlannul sűrű szöveget kapnánk. Ilyen hosszú szöveg egy teljes, nagyalakú levélpapíron fér csak el — tehát a levelezőlap használata igen gazdaságos, különösen a mai papír- és borítékszegény világban.

Megmenti a pusztulástól

régi ruháit, ha vegyileg tisztítja vagy divatszínre festeti

VÉGH cégnél

Bémer tér 2.

Szent László-tér 12.

Liliom-utca 13.

A szegedi polgármester nyugdíjaztatásai kérte. Szegedről jelenti: Pálffy József dr. tíz éve Szeged polgármestere és a múlt héten töltötte be 70. életévét, most a szolgálati korhatár elérésevel nyugdíjazását kérte. A kérelemmel az április közgyűlés foglalkozik.

VÖRÖS KERESZTES HIREK. Szilágycsehi Járási Vöröskereszt Fiók dr. Laczay Péter főszolgabíró elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen a tisztviselők beszámolóit színes képet festettek egyik legjobban működő erdélyi vöröskeresztes szervezet működéséről. Különféle mulatságokból és tagsági díjakból 6300 pengőt gyűjtöttek össze, melyből néhány pengő kivételével hadikórházi ágyaláptványokat tettek. Ezenkívül a tavalyi őszi vöröskeresztes gyűjtésen ők érték el a legnagyobb eredményt. E fiók hatáson működését jellemzi az a tény is, hogy 500 tagot toboroztak a vöröskeresztes eszmének.

Ünnepélyes keretek között avatták fel a Vöröskereszt csikszeredai hadikórházat. Kolozsvárról jelenti: (MTI) Csikszeredán bensőséges ünnep keretében adták át a rendeltetésének a Vöröskereszt hadikórházat. Kovács Károly dr. csikmegyei alispán mondott megnyitóbeszédet, majd Szász Ferenc ezredes, a honvédség nevében átvette a kórházat. Köszönetet mondott a székely nép áldozatkészségéért, amely lehetővé tette a katolikus gimnázium egyik szárnyában berendezett kórház korszerű berendezését. A kórház, amelynek berendezése 650.000 pengőbe került, egyike Erdély legjobban felszerelt egészségügyi intézeteinek.

ADOMÁNYOK A MAGYAR VÖRÖS KERESZTNEK. A MANSZ körösfeői csoportja a malomárkai népiszkola 30 pengőt, a malomárkai népiszkola 30 pengőt, a dipsei népiszkola 10 pengőt, Biharpuspöki Vöröskereszt Fiók 60 pengőt juttatott a Magyar Vöröskereszt erdélyi kirendeltségéhez. Szilágycsehi Járási Vöröskereszt Fiók leányleventék részére házbetegápolási tanfolyamot rendezett. A most megtartott vizsgán báró Jósika Jánosné vármegyei főpolgármester jelenlétében a leventeleányok kiváló tudásról tettek tanúságot.

Mennyi lakosa van az Egyesült Államoknak? Stockholmból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: a awshingtoni statisztikai hivatal közlése szerint az Egyesült Államok lakossága, a tengeren túl tartózkodó katonákat is beleszámítva, kerekén 130 millió 485 ezer lélek. Ez a létszám az előző évi állapothoz viszonyítva 4 millió 816 ezer főnyi emelkedést jelenti.

NAGY SIKERE VOLT A MAROSVÁSÁRHELYI DIVATBEMUTATÓNAK. A Magyar Tudósító jelenti: A most megtartott marosvásárhelyi divatbemutatónak igen nagy sikere volt. A bemutatóra üzenője legjobban budapesti divatszalon és hét elsőrangú kalapszalon utazott le. A budapesti vendégeket dr. Torda Balázs marosvásárhelyi tanácsmárai főtitkár köszöntötte. Majd dr. Felkay Ferenc székelyfővárosi tanácsnok mondott beszédet, amelyben vázolta a divatbemutató célját. A bemutató céljai — mondotta — igazolni a magyar divatipar versenyképességét és nemzetgazdasági magruasát a külföldi divatközpontoktól.

Ipartestületünk Vezetősége nevében tisztelettel felkérjük, hogy a folyó év március hó 30-án, csütörtökön délután pontosan 5 órakor tartandó előjárásági ülésre minden előjárásági tag úr a pontos időben feltétlenül megjelenni sziveskedjen, annál is inkább, mert több fontos napitárgyak szerepelnek és az elcsúsztatás miatt az ülést szeretnénk idejében befejezni. Elnökség.

Szendy polgármester látja el Budapestien a főpolgármesteri teendőket is

Budapestről jelenti: Az alkotmányos szokásnak megfelelően, a kormányváltás következményeként Homonnay Tivadar lemondott a főváros főpolgármesteri tisztségéről. A belügyminiszter értesítette Szendy Károly polgármestert, hogy a törvény értelmében lássa el a főpolgármesteri teendőket is.

Szolgáltatós gyógyszertárak.

III. CSOPORT:

- KIGYÓ gyógyszertár, Bémer-tér 1 (Reisz L.) 15-68.
- II. RAKÓCZI F., Szacsavay-u. 28 (Csanda E.) 17-47.
- OROSZLAN gyógyszertár, Mussolini-tér 14. (Mihályi L.) 32-91.
- MADONNA gyógyszertár, Sztarove-szky-u. 20. (Dr. Medvigy F. bérlő Feder Vilmos) 33-67.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálat szombat reggeltől a következő szombat reggelir tart.

Képekkel gyűjtöttak be a duhaj betörők

Pécsről jelenti: Hausmann Jekab mágocsi kőműves szőlőhegyi prsházába egyik reggelre ismeretlen tettesek behatoltak. Miután kiverték az ablakokat és kiemelték a vasrácsot, odabenn vig mulatozást kezdtek. A félben lévő hordókat alaposan megdézsmálták. Ugy látszik, nem fűtötte őket eléggé az alkohol, mert a falról leszedték a képeket, kiverték rájuk és azokkal fűtöttek be. Minden kezük ügyébe eső fát eltűztek és részeg fejjel földhöz verték a poharakat. Mikor ráuntak a duhajkodásra, ki-műzték az ablakon és egy kancsó bort vittek magukkal, azonban az üvegkancsót vivő részeg alighanem megbotlott, mert a présnáz közelében darabokra törve találták a kancsót is.

Műgumival talpalják a cipőket

A haditermelési hivatal elrendelte a műgumi használatát a cipőtalpalásnál, hogy így csökkentse a bőrhiányt. Műgumit mind új cipőgyártásánál, mind pedig régi cipőtalpalásánál is használni fogják (TEK.)

Képes krónika

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér. Kapható a MAGYAR LAPOK árusamál

Nagy erdőtüzek Svájcban. Berából jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Néhány napja Svájc tessini kantonjában nagy erdőtüzek voltak, amelyek okát abban keresik, hogy november óta nagy a szárazság. Locarnonál négy napja tombol egy nagy tűz. Az Ascons és Bonco alatt elhuzgó erdők lángban állnak. Vasárnap este az erdőtüz szinte nappali fényt sugárzott. Egy másik nagy tüzet Lugano vidékéről jelentenek. A lángok itt 30 méterre csaptak fel.

SZOBROT ÁLLITANAK A MISKOLCI VÁROSHÁZA DISZTERMÉBEN A HÓSI HALÁLT HALT KORMÁNYZÓHELYETTESNEK. A Magyar Tudósító jelenti: A miskolci városháza dísztermében felállítják a hősi halált halt kormányzóhelyettes mellszobrát. A szobrot zentai Tóth István szobrászművész készíti a kormányzóhelyettes pilótasapkával, homlokotolt motor szemüveggel ábrázolva.

TAKARÉKOSKODNAK A MOZIJEGYEK ANYAGÁVAL. A mozikok érdekképviselete központilag gondoskodik mozgóképszínházak plakát- és jegyelőállításához szükséges papírmennyiségről. Minden mozisnak be kellett jelentenie záros határidőig ezirányú szükségletét és közölnie kellett, hogy az illető nyomda részére a papírmennyiséget a központ kiutalhasa. A mozijegyek egységes alaknak és minőségűeknek lesznek. Ezen a téren igyekeznek a lehető legnagyobb takarékoskodást keresztülvinni. A nyomdák panaszkodtak, hogy egyes mozik ma is válogatják a jegyekben, visszaküldik a már kinyomott jegykontingenst, ha minőségük megelégedve a papír színével, vastagságával, alakjával. (Magy. Tud.)

W. Jassen a Magyar Luce-ban

SPORT

MÁV—Nagybányai Jószerencse 3 2 (2:0)

(Nagybánya.) A nagyváradi MÁV bár tartalékosan, de bajnokjelöltségéhez méltóan játszotta le a tavaszi forduló első bajnoki mérkőzését. Az értékes két pontot a nálábi összeállítású csapat hozta haza Nagybányáról.

Kövári, Novák, Molnár, Nagy, Csóra, Csiki, Lisztes, Papp, Takácsi, Felér, Boldis.

Már az első percekben kidomborodott a MÁV nagyobb felkészültsége s annak ellenére, hogy több tartalékkal álltak ki vasutasaink első tavaszi bajnoki mérkőzésükre, igen jó játékkal lepték meg a szép számban összegyűlt nagybányai közönséget. Takácsi szép két góllal

már az első féldőben bebiztosította a győzelmet.

Szünet után a hazai csapat is jobban rákapcsolt, azonban ahhoz már nem volt ereje, hogy az eredményt a maga javára fordítsa. Szabadrugásból és egy 11-esből ért el két gólt, de Fehér szép összjátékból háromra növelte a MÁV dugóit s így végül is 3:2-vel zárult a mérkőzés.

Az egész M—V csapatot csak dicseret illeti a szép és eredményes játékért, a fiatal tartalékok nagy szerűen beváltak, Novák a védelemben különösen jeleskedett. A fedezetsorban Csiki, a csatársorban pedig Papp játéka emelkedett ki.

NMK—Törekvés—Nagykárolyi AC 2:2 (1:1)

(Nagykároly.) A Törekvés öt tartalékkal volt kénytelen utnak indulni a nehéz harcot ígérő Nagy-károlyi AC ellen. A játék így is jól ment és kis szerencsével a másik pontot is hazahozhatták volna. A csapat a következőképpen állt fel:

Jank, Pintye, Rárok I., Bakucz, Szabó, Kovács, Lunkan, Erdei, Matyi, Szilágyi, Turkus.

A mérkőzés úgy indult, hogy még így, tartalékosan is kiharcolhatja

a Töri a győzelmet, azonban a csatárok kihagytak néhány nagy helyzetet. Az első féldő nagy iramban folyt le, de a döntést egyik csapat sem tudta kiharcolni.

Szünet után is a győztes góllért folyt a harc, mindkét csapatnál volt több nagy helyzete, azonban ekkor is csak a döntetlenig tudták vinni.

A játék képe alapján a Törekvés győzelmet érdemelt volna.

SZINHÁZ

Kossuth-émlékünnep a Szigligeti Színházban

A Szigligeti Színház Kossuth-émlékünnepére a közönség teljes részvételével mellett zajlott le hétfőn este. A „Mindnyájunknak el kell menni” nagy üzenőjének emléke csupán a polgármestert és néhány vezető városi tisztviselőt, az ügyészség elnökét és a rendőrszektort egy képviselőjét indította arra, hogy elmenjen a színház Kossuth-estjére, kívülük mindössze négy-öt személyiséget fedeztünk fel a nézőtérben, míg a város közéletének többi vezetői és képviselői távolmaradtak. A színház igazgatója már hétfőn, a déli órákban látta, hogy a színházi irodának a Kossuth-émlékünnepére vonatkozóan küldött hirdetési nem hozzák meg a várt eredményt, azért telefonált illetékes helyekre, hogy milyen leszállított helyárrak mellett gondoskodjanak közönségről. Történetek is intézkedések: iskolákat, internátusokat hívtak meg, felszólították a hivatalokat, de még így sem sikerült annyi közönséget összehozni, hogy a nézőtér bár felig megtölt volna. A város társadalmának reprezentánsai helyett intézeti növendékek lézengtek a széksorokban és a páholyokban, de ők mindenesetre lelkes közönségek voltak a Kossuth-émlékünnepélynek.

Az estet egyébként elég nagy gondal rendezte meg a színház, a Filharmoniai Társaság zenekarának közreműködésével. A Himnusz után Daróczi Kiss Lajos mondott emlékbeszédet, majd a színház együttese előadott egy részletet Herceg Ferenc *Hid* című színművéből. Kossuth Lajost Barsy Béla, gróf Széchenyi Istvánt pedig Horváth Jenő személyesítette meg. Sajnos, a muzsok nem voltak elég sikerültek, úgyhogy Kossuth inkább Széchenyiúck, Széchenyi

inkább Kossuthnak nézett ki, ami kis zavarólag hatott. Kemény Gizi ódai lendülettel szavalta el Ady Endre Kossuth Lajos halálának évfordulójára verseit, de nem tanulta meg elég jól a költeményt s ha néhány sort könyvből olvasva ki is segítette magát, a kie zökkenő a hatás rovására ment. Hegedüs Lóránt „Kossuth” című színjátékából is előadott egy részletet a színház együttese. Barsy Béla a 75 éves Kossuth alakjának megajzolásánál a külső megjelenés számára megoldhatatlan feladatát a beszéd bensőséges hevével pótolta. A Filharmoniai Társaság zenekara Hunyadi László nyitányát és Berlioz Rákóczi indulóját adta elő Horváth Károly karnagy vezényletével s bár inkább kamarazenét nyújtott, mindkét szám a siker jegyében hangzott el.

Színházi iroda közleményei

Az első-t, Kerecsendi Kiss Károly nagyszerű színjátékát játssza kedden este 6 órakor a színház, a bemutató előadás pompás szereposztásában.

Érik a *buzakalász* c. magyar levegőjű, kacagató operett szerdán este kerül ismét színré, rendes helyárrakkal.

Tasnádi Fekete Mária vendégfeltevével csütörtökön este 6 órakor mutatja be a színház Dario Niccodemi: *Árnyék* c. színjátékát, bemutató bérletben. A-bérleti előadása pénteken este, szombaton este bérletszünet. Az illusztris vendégművész partnerrei: Hamvay Lucy, Borsos Mária, Horváth Jenő. Tánai K. Emil és Barsy Béla. Rendező-

Horváth Jenő. Felemeit helyárrak Jegyek elővételben már válthatók. Szombaton délután 3 órakor az idény nagy operettszenzációja, az *Egy boldog pesti nyár* „filléres helyárrakkal” kerül színré.

MŰSOR:

Kedden este 6 órakor: Az első. Szerdán este 6 órakor: Érik a *buzakalász*.

Csütörtökön este 6 órakor: *Árnyék*, bemutató bérlet.

Pénteken este 6 órakor: *Árnyék* A-bérlet.

Szombaton délután 3 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.

„Atállítás” a Madách Színházban

Az „Esti Ujság” írja:

A Madách Színházban, amelynek igazgatója oly különös gonddal ügyelt zsidó közönségének érzékeny idegeire, nem rendeztek egyetlen olyan előadást sem, amelyen legalább egy félzsidó színész ne szerepelt volna. A színház politikájának ormán csalogató zaslóként Várkonyi Zoltán neve lengett és a nézőtér mindíg zsufolásig megtöltött és kedvencéért lelkendező zsidóság valóra is váltotta a Madách Színház üzleti elképzeléseit.

Bármily hihetetlennek tetszett, de az idők szele megrázta ezt a zaslót is. Károlyi gróf és Pünköszt Andor igazgató színháza nem lépteti fel többé Várkonyi Zoltánt, helyette sürgősen Soós Lajost, a színház eddig mellőzött fiatal tagját szerepeltetik az Első Anna és Harmadik Károly című darabban. Vállalva a kockázatot, hogy így természetesen elvész az előadás különös íze, mely a művet Várkonyi Zoltán és Szelezky Zita egymásmellette állításával a fajgyalászás színpadi apoteosisává avatta.

Vájjon a közönség és az arra illetékes tényezők mit szólnak most e politikailag annyira exponált színház véleményváltoztatásának ösztönözéséhez?

Leparancsolták a zsidókat és félzsidókat a varieték színpadáról

című cikkében azt írja az „Összetartás”, hogy „a Royal Revüszínházban végérvényesen nem léphet fel többé a Lipótváros dédelgetett ripacsa: Fodor Artur, a Kamaravarietében Feleki Kamill, Rátonyi Róbert, Darvas Marika és Kardos Magda”.

RÁDIÓ

SZERDA, MÁRCIUS 29.

Budapest I.

10.15 Szórakoztató zene.
11.40 Fetelei István ebéscélésé.
12.05 Szórakoztató muzsika.
13.30 Honvédeink üzennek A Vöröskereszt báltársi rádiószolgálat.
14.00 Művészlemez.
15.00 A rádiózenekar műsorából.
16.00 Modern svájci irodalom.
16.15 Muzsikáló zenei lexikon.
17.00 Nótafáink virágai.
17.55 Varga Imre előadása.
17.50 Honvédek műsora.
18.40 Világpolitikai kérdések — vélemények.
19.50 Magyar zeneszerzők féltésia.
19.30 Szabó Lőrinc csevegése.
20.50 Négyzenekört Laczkó Gyulával a könyvtárszobában.

21.00 Gítár-est.
22.40 Filmszallagok énekemek.
23.20 Hangszerek — hangulatok.

Budapest II

19.00 Olasz nyelvoktatás.
19.20 Táncczene.
19.50 Benedekfalvy Luby Margit neprajzi előadása.
20.10 Farkas Béla cigányzenekara.
21.05 Csokán Pál beszél a cukor forradalmáról.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések közlési díjai.

Az apróhirdetés tartalma	Köznyelvi Vasárnapi Szavaként fll.	
	Köznyelvi	Vasárnapi
Ingatlanok és üzletek kiadás-vétele	26	30
Allást keres és Elvesztett	16	16
Minden más apróhirdetés	20	25

Az apróhirdetéseket 19 sz. az első és a köv. betűkkel szedett szó duplán számít. „Cim a kiadóban” jelzésért és jelleg apróhirdetés: 1 pengő pótdíj fizetendő.

Adás-vétel

Földbirtok Gyulán huszonegyhold eladó. Jelnek ingatlaniroda, Teleki-u. 2.

Öröklakások egy-két-háromszobásak — köztük összkomfortosak eladók. Jelnek ingatlaniroda, Teleki-u. 2.

Römkövet megvételre keresek. Cim: Akadémia-u. 6.

Kerítés drót, tuskés eladó. Gerliczy-u. 18. sz.

Alma kórházak, cukraszok részére országos beszerzhető. Szacsay-utca 17. pincében.

Teljesen jókarban levő fehér könyhabutur eladó. Damjanich-u. 37. ajtó 3.

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mikéntemű tervek irtását 33 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pieta-utca 6. Telefon 27—58.

Varrófejjavítás egy évi felelősséggel Jakab műszeremmel, Kossuth-u. 5. Telefon 23—30.

Állást nyev

Nyomdai segédmunkást felvesz a Szent László-nyomda Rt. Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

VÖRÖSMARTY, Petőfi utca környékén lakó lapkihordót jó fizetéssel és jutalékkal felvesszünk. Jelentkezni lehet a Magyar Lapok kádóhivatalában.

REGGELI lapkihordásra készbeszítőt felvesszünk jó fizetéssel azonnalra. Csengeri, vagy Kálvária-utcán lakók előnyben. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

Malontakarítási munkákhoz nőket alkalmazunk. Jelentkezni lehet Váradi Malomban, Kocsán János-u. 21.

Ügyes leány fűszerüzletbe felvétetik. — Horthy Miklós-ut 34. Tóth György. 741

Napidíjasok öskeresztények felvétetnek a nagyváradi m. kir. Közellátási felügyelőségél Szaniszló-u. 27. Erettségizett férfiak, nyugdíjasok is, valamint gép- és gyorsírást tudó hölgyek pályázatukat okmányaikkal felszerelve személyesen mutatassák be.

Munkásnöket felvesz a Vegyi és Élelmiszeripari r. l. Anyos Pál-u. 2—6. 725

Állást keres

Tisztviselő Barátkán v. környékén községkúsnál, magánvállalatnál állást keres. Cimet a kiadóba kér. 730

Felás

Intellektuális foglalkozású férfi szerepny, esendős, tisztia butorozott szobát keres. Cimeket a kiadóba kér. 738

Oktatás

Olasz, latin nyelv tanítását vállalom. Bőtelleg kezdőknek angol, német nyelvet is adok Cim a kiadóban. 707

KIADÓTULAJDONOS:

SENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztésért felel.

Dr. Paál Árpád

Írószerepeltető

A kiadóért felel.

Dr. Virág Jeromos

Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyváradi, Szilágyi Dezső-utca 5. szán